

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG`LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN XIRURGIYA ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI

**«O`N IKKI BARMOQLI ICHAK YARA KASALLIGI » NOZOLOGIYASI BO`YICHA
MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT - 2024

«TASDIQLAYMAN»

U. Vohidov nomidagi

«M» DM direktori

S.I. Ismailov

2024 yil

**«O`N IKKI BARMOQLI ICHAK YARA KASALLIGI» NOZOLOGIYASI BO`YICHA
MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT - 2024

O'N IKKI BARMOQLI ICHAK YARA KASALLIGI

NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY HIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
K26	O'n ikki barmoqli ichak yara kasalligi	1. UASH shifokori 2. Gastroenterolog 3. Jarroh	1. Kardiolog 2. Endokrinolog 3. Pulmonolog 4. Nevrolog 5. Torakal xirurg 6. Gepatolog 7. Urolog 8. Nefrolog 9. Qon-tomir jarrohi 10. Pediatr	1. UASH shifokori 2. Gastroenterolog 3. Jarroh	1. Kardiolog 2. Nefrolog 3. Endokrinolog 4. Qon-tomir jarrohi 5. Pulmonolog 6. Nevrolog 7. Torakal xirurg 8. Gepatolog 9. Urolog 10. Pediatr
K26.0	O'tkir qon ketish asorati bilan				
K26.1	O'tkir perforatsiya asorati bilan				
K26.2	O'tkir qon ketish va perforatsiya asoratlari bilan				
K26.3	O'tkir qon ketish va perforatsiya asoratsiz				
K26.4	Surunkali yoki aniq emas qon ketish asorati bilan				
K26.5	Surunkali yoki aniq emas perforatsiya asorati bilan				
K26.6	Surunkali yoki aniq emas qon ketish va perforatsiya asorati bilan				
K26.7	Surunkali yoki aniq emas qon ketish va perforatsiya asoratsiz				
K26.9	O'tkir deb aniqlashtirilmagan yoki surunkali qon ketish va perforatsiya asoratsiz				

O'N IKKI BARMOQLI ICHAK YARA KASALLIGI

NOZOLOGIYA BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA va DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (gastroenterolog) maslahati	Shikoyati va anamnez (kasallik va hayot anamnezini yig'ish)	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Obyektiv ko'rik	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Fizikal va klinik tekshiruv	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Lokal status ko'rigi	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
Izoh: Qorin aortasi va oyoq arteriyalari aterosklerozi asosan OSHP/OP va KTMP sharoitida nazorat qilinadi								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	Jarroh		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Pediatr		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Qon-tomir jarrohi			+	+	+	bir martadan kam emas	
	Endokrinolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Kardiolog		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Pulmonolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Nevrolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Torakal xirurg			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Gepatolog			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Gastroenterolog		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
Urolog		+	+	+	+	ko'rsatma		

							bo'yicha	
	Nefrolog			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	UASH	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq Milliy klinik protokollarda keltirilgan boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi talab etiladi;

Asosiy laborator tekshiruvlar	Umumiy qon taxlili	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Umumiy peshob taxlili	+	+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Qonning biokimyoviy taxlili (umumiy bilirubin, bevosita va bilvosita bilirubin, ALT, AST, umumiy oqsil, mochevina, kreatinin, elektrolitlar, qondagi glyukoza);		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Koagulogramma (APTT, XNN, fibrinogen, PT, PTL, MNO);		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Qon guruhi va Rh omili;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Vasserman reaksiyasi;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	IFT usuli orqali OIV qon taxlili		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	IFT usuli orqali Gepatit B va C taxlili;		+	+	+	+	bir martadan kam emas	

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	Najasni yashirin qon ketishiga tekshiruvi		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Qonda SRB aniqlash			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Kislota-asos muvozanati			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Ekspress test D-Dimer miqdorini aniqlash			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	ECHT aniklash			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Elektrolitlarning va rN analizi			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Leykoformulani aniklash			+	+	+	ko'rsatma	

							bo'yicha	
	Qon suyulishi vaqti aniklash			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Qonda glyukoza aniqlash		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Qonda lipidlar spektri (TG, Xol, LPVP, LPNP, LPONP, KA) aniqlash			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	EKG		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	ExoKG			+	+	+	bir martadan kam emas	
	Qorin bo'shlig'i UTT		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	Ko'krak qafasi va qorin bo'shlig'i a'zolarining rentgenografiyasi/rentgenoskopiyasi		+	+	+	+	bir martadan kam emas	
	EGDFS			+	+	+	bir martadan kam emas	
	Kontrast bilan qizilo'ngach, me'da va 12-b.i. rentgenoskopiya/rentgenografiya passaji				+	+	+	bir martadan kam emas

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra asosiy tekshiruvlar bir necha marta o'tkazilishi mumkin.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	EGDFS biopsiya olish bilan			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Gistologik tekshiruv			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Oyoq chuqur venalar UTT			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Spirometriya		+	+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Ko'krak qafasi va qorin bo'shlig'i kontrastli MSKT tekshiruvi			+	+	+	ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.

***STATSIONAR DAVOGA KO'RSATMA:** yara kasalligi bilan xastalangan bemorlarning asorati kuzatilganida.

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Omeprazol Rabeprazol Lansoprazol Ezomeprazol	20mg – 40mg og'iz orqali yoki parenteral, 1-2 marta/sutka	+	+	+	+	+	40-80mg 1-2 maxal/sutka (0.5 - 1.5 mg/kg/sut) individual	
Famotidin Nizatidin	20 – 40mg parenteral yoki og'iz orqali 1-2 marta/sutka	+	+	+	+	+	40-80mg 1-2 maxal/sutka (0.5 - 1.0 mg/kg/sut) individual	
Amoksitsillin	250mg – 500mg og'iz orqali , 2 – 3 marta/sutka	+	+	+	+	+	individual, tana vazniga bog'liq holda, 2-3 maxal/sutka	
Klaritromitsin	250 – 1000mg og'iz orqali 1-2 marta/sutka	+	+	+	+	+	individual, tana vazniga bog'liq holda, 1000 mg 2 marta/sutka maksimal doza	
Algedrat + magniya gidroksid	15ml og'iz orqali 4-5 marta/sutka;	+	+	+	+	+	individual	

Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) 1. Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra dori vositalarining dozasi va turi o'zgartirilishi mumkin.

2. Bemorga tavsiya qilinadigan dori vositalar (proton pompa ingibitoralari, anitigistamin va antibiotik vositalarni) turi va dozirovkasi bemor va kasallikni anamnezi, kechish davri, tekshiruvlar natijasi va individual yondoshuv orqali belgilanadi.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha Sutkalik	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				

Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi		Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari	dozirovkasi
Domperidon		10mg, og'iz orqali, sutkasiga 3 maxal	+	+	+	+	+	30 mg/sutka maksimal doza
Izoh: (ko'rsatmaga muvofiq) Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha dori vositalarining dozasi va turi o'zgartirilishi mumkin.								

(REJALI JARROXLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
Qon ketishni endoskopik yo'li bilan to'xtatish			+	+	+
Perforatsiya bo'lgan ichakni tikish			+	+	+
Qonayotgan ichakni yoki oshqozonni tikish			+	+	+
Me'da Bilrot 2 usuli bo'yicha ananaviy rezeksiyasi				+	+
Me'da Bilrot 2 usuli bo'yicha laparoskopik rezeksiyasi				+	+
Izoh: (ko'rsatma bo'yicha) Jarrohlik amaliyoti uchun tibbiy texnik bazani shakllantirish orqali hamda mutaxassislarning salohiyatini hisobga olib, Respublika darajasidagi amaliyotlarning viloyati yoki tuman darajasida o'tkazilishi mumkin.					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARXEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez stoli va uning davomiyligi					
Parhez №1A yoki №1B stol	+	+	+	+	+
Rejim – bemorning umumiy holatidan kelib chiqqan holatda buyuriladi.	+	+	+	+	+

(DISPANSERIZATSIYA)**(SOG'LOM KONTINGENT DISPANSERIZATSIYASI/"D" NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)**

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Obyektiv ko'ruv	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	2. Klinik tekshiruvi	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
Izoh: O'n ikki barmoqli ichak yara kasalligi OSHP/OP va KTMP sharoitida nazorat qilinadi va davolanadi					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	2. Qon bioximiyasi taxlilini;	+	+	ko'rsatma bo'yicha	
Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.					
Instrumental tekshiruvlar	1. EGDFS		+	ko'rsatma bo'yicha	
	2. Qorin bo'shlig'i UTT		+	ko'rsatma bo'yicha	
Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi.					

(BIRLAMCHI, IKKILAMCHI VA UCHLAMCHI PROFILAKTIKA/ SKRINING)

Profilaktika tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Tibbiy ko'rik (xavf omillarini aniqlash)		+	ko'rsatma bo'yicha	

	2. OP va/yoki markaziy poliklinika shifokorining (jarrox) tizimli monitoringi		+	ko'rsatma bo'yicha	
Izoh: (ko'rsatma bo'yicha) Bemorlarni tizimli monitoringi orqali xavf omillari aniqlangan taqdirda, bemorlar qayta chuqurlashtirilgan tibbiy ko'rik o'tkazish maqsadida tor mutaxassislarga jo'natiladi.					

(REABILITATSIYA)

Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy	Reabilitatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy	Reabilitatsiya tadbirlari
Mutaxassis (shifokor) maslahati	To'g'ri ovqatlanish bo'yicha tavsiyalar va nazorati	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Muntazam xarakatlanish tartibi	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Kun tartibi va uyqu rejimi	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Davolovchi jismoniy tarbiya	+	+	+	Doimiy ravishda	
	Fitoterapiya		+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Massaj		+	+	ko'rsatma bo'yicha	
	Fizioterapiya		+	+	ko'rsatma bo'yicha	

Izoh: Bemorning salomatligidan kelib chiqib, qo'shimcha tadbirlar kiritilishi mumkin

Torakoabdominal onkoxirurgiya bo'lim muduri:

Muxamedov B.Z.

Torakoabdominal onkoxirurgiya bo'lim raxbari:

Gulamov O.M.